

Rond de geboorte van Johannes

Periodethema: de belofte vervuld
Lukas 1: 5-25 en 57-66

KERNTEKSTEN

'En zij waren beiden rechtvaardig voor God, wandelende in al de geboden en rechten des Heeren, onberispelijk.' (Luk. 1: 6)

'En de tijd van Elizabeth werd vervuld, dat zij baren zoude en zij baarde een zoon.' (Luk. 1: 57)

'En terstond werd zijn mond geopend en zijn tong losgemaakt; en hij sprak, God lovende.' (Luk. 1: 64)

UITLEG VAN DE KERNTEKSTEN

Zacharias en Elizabeth leven naar de geboden van de Heere. Ondanks haar hoge leeftijd krijgt Elizabeth van de Heere een zoon. Op het moment dat Zacharias zijn zoon de naam geeft die door de engel genoemd is en hij gehoorzaamt, kan hij weer praten. Het eerste wat hij doet, is God loven.

BEGINSITUATIE

Dit is het verhaal in de adventsperiode. Het is lastig om terug te vallen op het verhaal van vorige week (Gen. 24). Als u dat wilt, kunt u kort het verhaal terugvragen. Het is beter om die verhaal in de context te plaatsen. Anders zien ze het verband niet en 'valt dit verhaal uit de lucht'. Probeer met de kinderen te praten over beloften die in het Oude Testament staan. Over Wie gaan die beloften? Wat betekenen ze? Waarom liet God telkens iets meer zien van Zijn beloften?

DOELSTELLINGEN

- De kinderen laten zien dat we te maken hebben met een almachtige God, Die wonderen doet op een moment dat wij het niet (meer) verwachten.
- De kinderen duidelijk maken dat Gods kinderen dicht bij God leven en naar Zijn geboden willen handelen, maar dat ze ook ongelovig kunnen zijn en dat God die ongelovigheid straft.

INDELING

- Het leven van Zacharias en Elizabeth.
- Het werk in de tempel.
- De verschijning van de engel Gabriël.
- Het ongeloof van Zacharias.
- De vreugde van Elizabeth.
- De geboorte van Johannes.

OPMERKINGEN

In dit verhaal komt kinderloosheid aan de orde. Dat kan soms heel moeilijk liggen. Mogelijk hebt u een kind in de groep, dat graag een broertje of zusje zou krijgen en er misschien al heel lang om bidt. Wees voorzichtig met het maken van opmerkingen als: 'als je erom bidt, zal God het geven.' Laat duidelijk blijken in uw verhaal dat het krijgen van kinderen een gave van God is en laat die verwondering doorklinken. Bij de voorbereiding kunt u de site <http://abcvanhetgeloof.nl> gebruiken. Zowel voor de jongeren als voor de kinderen wordt het begrip 'vreze des Heeren', 'rechtvaardigheid' en 'geloof' goed uitgelegd en besproken:

abcvanhetgeloof.nl/vreze-des-heeren

abcvanhetgeloof.nl/wij-belijden/rechtvaardigheid

abcvanhetgeloof.nl/wij-geloven/geloof-jongeren

en www.abcvoorkinderen.nl/wij-geloven/geloof

ZINGEN

Psalm 84: 6; 98: 1 en 2; 141: 2 en 3; Lofz. van Zacharias: 5

Voor de kinderen uit groep 5 en 6: psalm 1: 4; 33: 1 en 2; 127: 3; 132: 11 en 12

'De priester Zacharias' (OMK, deel 1, nr. 14)

'Een bange, al te lange nacht' (OMK, deel 1, nr. 69)

'Nu daagt het in het oosten' (OMK, deel 1, nr. 15;)

UAM, nr. 26; OTH-2015 nr. 95; WKK, nr. 111; JdH, nr. 557, Hervormde Bundel, nr. 8)

UITLEG VAN DE PSALM

Psalm 98: 2a God vergeet Zijn genade niet. Hij is trouw aan Zijn verbond met Israël. De einden van de aarde zullen zien dat God Zijn heil, in de Heere Jezus, schenkt. Dat is een reden voor de hele wereld om te juichen en God te loven.

MATERIALEN

Bijbelland in beeld: de plaat van de tempel van Herodes: in het voorhof stond het volk te wachten op de zegen van de priester. Duidelijk zijn de twee verschillende voorhoven te zien.

Bijbelland in beeld: de plaat van het reukoffertaaar met de wierookschaal en de priester.

Bijbelland in beeld: de plaat van de priester.

Eventueel kunt ook de platen laten zien van de tafel der toonbroden en de gouden kandelaar, die allebei in het heilige stonden.

BORDPLAN

Schrijf de volgende woorden op als ze in de vertelling genoemd worden:

Zacharias

Elizabeth

Gabriël

Johannes

INTRODUCTIE

Praat met de kinderen over 'bidden'. Waarvoor bid je? Wordt je gebed altijd verhoord? Wanneer wel/niet? Waarom wel/niet? Geef de kinderen de opdracht om goed te luisteren op welke manier 'bidden' in dit verhaal aan de orde komt.

BRUGZIN OF BEGINZIN

Even kijkt Zacharias nog om. Zijn vrouw Elizabeth zwaait hem uit. Pas over een week zal hij terugkomen.

Vertelling

Zacharias slaat de weg in naar Jeruzalem. Een week lang zal hij als priester in de tempel in Jeruzalem zijn werk mogen doen. Zacharias kijkt er elke keer weer naar uit. Twee keer per jaar mag zijn afdeling (of dagorde) in Jeruzalem zijn. De rest van het jaar woont Zacharias in zijn eigen dorp. Hij heeft daar als taak de mensen te vertellen over het dienen van God.

HET LEVEN VAN ZACHARIAS EN ELIZABETH

Samen met zijn vrouw dient Zacharias de Heere. Ze houden zich aan de geboden die God gegeven heeft. Je kunt daarbij denken aan de Tien Geboden, maar ook aan de geboden die bij de tempeldienst horen. Ze geven de mensen in hun dorp geen aanstoot. Ze leven dicht bij de Heere. Ze houden in alles rekening met de geboden van de Heere. Betekent het dan dat Zacharias en Elizabeth geen zonde hebben? Nee, want ieder mens doet zonde. Dat ziet God, ook als andere mensen het niet zien. Ook zij hebben vergeving nodig. Daarom zien ze uit naar de Verlosser en Zaligmaker. We lezen in de Bijbel dat ze 'rechtvaardig zijn voor God' en dat ze 'wandelen in al de geboden en rechten van de Heere, onberispelijk'. *Zacharias en Elizabeth leven niet in een makkelijke tijd.*

De Romeinen zijn de baas in Israël. Veel mensen denken dat ze in de hemel kunnen komen door netjes te leven. Toch dienen zij de Heere en geloven ze in Hem. Hoe is dat bij jou? Het is in onze tijd ook niet makkelijk om de Heere te dienen. Misschien ga je wel als enige in de straat naar de kerk. Dan kijken ze je na. Blijf maar naar de kerk gaan en in de Bijbel lezen. De Heere vraagt ook van jou een leven met Hem. Geloof je in Hem? Eén ding is erg verdrietig in het leven van Zacharias en Elizabeth: ze hebben geen kinderen. Heel vaak en heel lang hebben ze de Heere om een kind gebeden. Maar hun gebed is niet verhoord. Ze vinden dat heel erg, want in Israël is het een schande als je geen kind hebt. Sommige mensen denken zelfs dat het een straf van God is. Nu is Elizabeth te oud om kinderen te krijgen. Ze zullen dus nooit meer de kinderzegen van God ontvangen.

HET WERK IN DE TEMPEL

Zacharias loopt door het gebergte van Judea in de richting van Jeruzalem. Als hij dicht bij de stad is, ziet hij de tempel schitteren in het zonlicht. Wat een mooi gezicht! Daar zal hij de komende week van de sabbat tot de volgende sabbat zijn werk doen. Daar worden de offers gebracht. Ook al zijn de Romeinen de baas, de offers in de tempel worden elke morgen en elke middag gebracht. Wat een wonder! Wat is God trouw! *Ook vandaag gaan de deuren van de kerken open. Over heel de wereld mag het Woord van God klinken. Wat een wonder dat jij vandaag in de kerk mag zijn en dat je op de zondagsschool de verhalen mag horen. De Heere roept jou vandaag: Geloof in Mijn Woord en geloof in Mij!* Voor de priesters op de sabbat met het werk beginnen, wordt er geloot. Er zijn in de dagen van Zacharias zoveel priesters dat je één bepaald werk maar één keer in je leven mag doen. Dat is het offeren op het reukaltaar in het heilige. Zacharias is al oud, maar heeft dit bijzondere werk nog nooit gedaan. Elke keer is het spannend of hij nu aan de

beurt zal zijn. De mensen gooien het lot niet zomaar. Ze weten zeker dat God het lot bestuurt. De Heere wijst elke keer een priester aan.

Deze keer valt het lot op Zacharias. Wat is hij blij! Eindelijk mag hij dit werk doen. Hij heeft er al jaren naar uitgezien. Eerst wordt de as van het reukofferaltaar verwijderd. Dan worden er nieuwe gloeiende kolen op het altaar gelegd. Dan gaat Zacharias alleen het heilige binnen met een schaal met wierook en andere kruiden. Het is bijna donker. Alleen de kandelaar (met de zeven lampjes) aan de linkerkant geeft een zacht licht. De tafel met de broden (tafel der toonbroden) staat aan de rechterkant. Zacharias loopt verder. Bijna aan de achterkant, voor het voorhangsel staat het reukofferaltaar. Hij legt het reukwerk op het altaar. De rook stijgt op. Zo gaat het ook met de gebeden: het volk bidt buiten in de voorhof en Zacharias bidt in het heilige. Hij vraagt om vergeving van de zonden van zichzelf en van het volk. Hij bidt ook om de komst van de Verlosser en Messias.

DE VERSCHIJNING VAN DE ENGEL GABRIËL

Dan schrikt Zacharias. Hij ziet een engel van de Heere aan de rechterkant van het altaar staan. Hij wordt bang en vreest. Het is toch begrijpen dat hij bang wordt? Wat betekent dit? Maar de engel begint tegen hem te praten: 'Zacharias, je hoeft niet bang te zijn. Vrees niet. God heeft je gebed verhoord. Je vrouw Elizabeth zal een kind krijgen.' Zacharias weet niet wat hij hoort. Zullen zij een kind krijgen? Dat kan toch niet? De engel vertelt nog meer: 'jullie moeten het kindje de naam Johannes geven.' Johannes betekent: God is genadig. De engel vertelt nog veel meer over dit kind: 'Bij veel mensen zal er blijdschap zijn over de geboorte van dit kind. Hij zal groot zijn in het werk voor de Heere. Hij zal geen wijn en geen sterke drank drinken. Hij zal met de Heilige Geest vervuld worden, ook al in de buik van moeder. Hij zal het volk wijzen op hun zonden. Hij zal de mensen oproepen tot bekering, zodat zij God weer zullen dienen. Hij zal lijken op de profeet Elia. Johannes zal zich helemaal wijden aan de roeping van God. Er zal weer een volk komen dat bereid is om God te dienen en te eren.' De Heere doet wat Hij beloofd heeft. De voorloper van de Heere Jezus wordt niet bij koning Herodes of bij de keizer Augustus in Rome geboren. God gebruikt twee eenvoudige mensen. Niet alleen hun gebed om een kind wordt verhoord, maar al de gebeden van het volk om de Messias. *God kan ook iemand gebruiken in Zijn Koninkrijk, die heel eenvoudig leeft, die misschien niet eens goed kan leren. Maar als je Hem liefhebt en als je heel eenvoudig over Zijn liefde voor jou vertelt, kan iemand anders jaloers op jou worden.*

HET ONGELOOF VAN ZACHARIAS

Vol verbazing luistert Zacharias naar de boodschap van de engel. Hij kan het niet begrijpen.

Ze krijgen veel meer dan ze ooit gevraagd hebben. Ze krijgen een jongen en die zal de voorloper zijn van de Heere Jezus. Niet te geloven! Zacharias zegt dan ook tegen de engel: 'hoe kan dat nu? Ik ben al oud. Elizabeth is ook al te oud om een kind te krijgen. Hoe zal ik weten dat dit echt waar is?' *Begrijp jij Zacharias? Wat hij zegt, is toch allemaal waar? Hij krijgt zo'n vreemde boodschap. Dan is het toch niet vreemd dat Zacharias hier moeite mee heeft? Hoe zou jij op zo iets reageren? Toch mogen we dit niet goedkeuren. Ongeloof vindt de Heere nooit goed. Je zegt dan eigenlijk tegen de Heere: 'U zegt het wel, maar ik geloof niet dat U meent wat U zegt.' Snap je dat dit heel erg is? Je zegt dan dat de Heere liegt. Ook vandaag vraagt de Heere van jou dat je Zijn Woord gelooft. De engel wordt boos als hij de vraag van Zacharias hoort. Hij zegt: 'Weet je wel wie ik ben? Ik ben Gabriël, die altijd in de nabijheid van God sta. God heeft mij gestuurd met jou te praten en om aan jou dit blijde nieuws te vertellen. Omdat je mijn woorden niet gelooft, zul je voor straf niet kunnen praten totdat alles precies zo gebeurd is als ik jou verteld heb.' Dan verdwijnt de engel net zo plotseling als dat hij gekomen is. Zacharias blijft verbaasd achter in het heilige. Zal hij niet meer kunnen praten? Maar hij moet het volk dat buiten in de voorhof staat te wachten nog zegenen.*

Hij loopt naar buiten. Op de trappen blijft Zacharias staan. Hij heft zijn twee handen omhoog en wil de zegen uitspreken, maar er komt geen woord uit zijn mond. Zacharias kan niet meer praten. Hij is stom. Het volk is verbaasd. Ze hebben al een tijd gewacht en de priester kwam maar niet. Nu kan hij niet praten. Ze zien aan zijn gezicht dat er iets bijzonders is gebeurd. Zou hij een gezicht gezien hebben? Zacharias maakt hen duidelijk dat hij niet kan praten. Hij wenkt met zijn hand dat ze maar naar huis moeten gaan. *Zie je dat ook kinderen en knechten van God ongelovig kunnen zijn? Het is niet goed te praten, maar je mag niet denken: dat overkomt mij niet. We zijn allemaal zondaren. We hebben elke dag vergeving van onze zonden nodig.*

DE VREUGDE VAN ELIZABETH

Als Zacharias klaar is met zijn werk in de tempel, gaat hij weer naar zijn huis in het gebergte van Judea. Nee, hij kan niets vertellen aan zijn vrouw. Daarom schrijft hij alles op wat hij meegemaakt heeft. Na die dagen raakt Elizabeth in verwachting. Ze zal een kind krijgen. Wat is ze blij en dankbaar. Met Zacharias kan ze er niet over praten, omdat hij stom is en blijft. Mogelijk is hij zelfs ook doof. Elke dag wordt hij zo herinnerd aan zijn ongelof. Elizabeth vertelt niet aan iedereen dat ze een kindje verwacht. Ze verstopt zich vijf maanden. De mensen zullen haar vaak aangekeken hebben: dat is de vrouw die geen kind kan krijgen.

Ze wil nu geen spottende opmerkingen en nieuwsgierige vragen. Ze verstopt zich tot het echt duidelijk is dat God haar een kind geeft. Ze wacht geduldig op de geboorte van haar zoon.

DE GEBOORTE VAN JOHANNES

Dan is de tijd van de geboorte aangebroken. Ze ontvangen een zoon. Wat een blijdschap! Wat een vreugde! Het is altijd een groot wonder als er een kindje geboren wordt. Maar zeker voor Zacharias en Elizabeth is het een groot wonder. Wat onmogelijk is bij de mensen, is mogelijk bij God. God vervult Zijn belofte. Wat God zegt, gebeurt echt!

De burens en de familie horen het blijde nieuws. Ze komen op bezoek en laten hun blijdschap merken. Op de achtste dag wordt het jongetje besneden. Hij heeft dan nog geen naam. Die krijgt hij pas na de besnijdenis. Familie en burens zijn er die dag bij. Het is een soort feestdag. Normaal noemt de vader na de besnijdenis de naam van het kind. Maar Zacharias kan niet praten en dus ook de naam niet bekend maken. De mensen overleggen met elkaar. Ze besluiten dat het jongetje Zacharias moet heten. Zijn vader is al oud en dan zal later zijn naam toch doorklinken in het geslacht. Maar Elizabeth schudt heel bewust haar hoofd. Ze zegt: 'nee, zijn naam zal Johannes zijn.' Iedereen kijkt haar verbaasd aan. Iemand zegt: 'Maar er is niemand in de familie met die naam.' Dan moet Zacharias maar beslissen hoe het kind moet heten. Ze wenken hem. Mogelijk heeft hij wat achteraf in de kamer gezeten. Hij maakt duidelijk dat ze een schrijftafeltje moeten brengen. Op dat tafeltje is (bijen)was gesmeerd. Hij schrijft: Johannes is zijn naam. Zacharias gehoorzaamt God en geeft het kind de naam die door Gabriël genoemd is. De mensen verbazen zich.

Maar er gebeurt nog iets. Op dit moment voelt Zacharias dat hij niet meer stom is. De straf is voorbij. Hij kan weer praten. Wat is het eerste wat hij zegt? Dat hij zo blij is dat hij weer kan praten? Dat hij het zo erg vond dat hij al negen maanden stom is? Nee! Zacharias doet zijn mond open en looft de Heere. Hij zingt van de grote wonderen die God doet. *Misschien denk je: maar vandaag gebeuren er geen wonderen meer. Is dat zo? Ook nu doet de Heere zoveel wonderen. Elk nieuw leven is een wonder van God. Kijk eens in de natuur: wie zorgt dat alles groeit en bloeit? Dat kan God toch alleen? Wie zorgt er voor eten en drinken? God laat het groeien, laat het regenen, laat de zon schijnen.*

Weet je wat het grootste wonder is? Dat God zondige mensen een ander leven wil geven door Zijn Zoon, de Heere Jezus Christus.

AFSLUITING

De mensen in de omgeving praten over deze gebeurtenissen. Ze begrijpen dat er iets bijzonders aan de hand is. Als Johannes groot wordt, zien ze het: de Heere zegent hem.

VERWERKING

Maak een keuze uit onderstaande mogelijkheden:

- Sluit aan bij de introductie: heb je iets over 'biddenden' gehoord in dit verhaal? Wat valt je op? Is het gebed van Zacharias en Elizabeth verhoord? Wanneer en op welke manier? Praat met hen ook over onverhoorde gebeden: we moeten altijd bidden 'om Jezus' wil'. God hoort altijd ons gebed, maar verhoort niet altijd omdat het niet goed voor ons is. Of Hij verhoort het gebed op Zijn tijd en op Zijn manier.
- Johannes wordt besneden. De doop is in de plaats van de besnijdenis gekomen. Praat met de kinderen over hun eigen doop. Weten ze wat de doop betekent? Hebben ze misschien hun eigen doopkaart nog?
- U kunt met de kinderen praten over 'engelen'. Wat zijn engelen? Wat doen ze? Welke boodschap brengen ze? Kunnen de kinderen voorbeelden noemen van een engel die bij mensen een boodschap brengt? Denk aan de engel bij Maria, bij Petrus in de gevangenis, bij Cornelius, bij Paulus als hij schipbreuk lijdt. Vaak wordt in het Oude Testament gesproken over 'de engel des Heeren'. Dan wordt de Heere Jezus bedoeld: bij Abraham, bij Gideon, bij Mozes, bij Manoach.
- Zacharias is stom. Dat kan aanleiding zijn om met de kinderen te praten over 'gehandicapt zijn'. Laat duidelijk merken dat we nooit negatief over iemand mogen praten, over welke handicap het ook gaat. Wijs de kinderen op de zegen van het gezond zijn. Praat erover hoe je iemand kunt helpen.
- Kinderen zijn een zegen van de Heere. Met de kinderen van groep 5 en 6 kunt u hierover doorpraten. Ze hebben mogelijk het woord 'abortus' al eens gehoord. Zonder in details te treden kunt u met hen praten over het feit dat wij als mensen niet de 'baas' zijn over leven en dood, maar dat alles uit Gods hand komt.
- Op de site kunt u nog een extra verwerking vinden.